F. GOULD, KOMMUNISMIA

BIBLIOTHECA · UNIV · HEIS
OTIUM SAPIENTIS

Kaikkien maiden köyhälistö, liittykää yhteen!

F. J. Gould:

Kommunismia lapsille

Suomennos

Suomen Yliopiston Kirjasto

Kustantaja:
Suomal. Kommunistisen Puolueen Keskuskomitea
Pietari

F. J. Gould:

Kommunismia lapsille

Suomennos

Kustantaja:
Suomalaisen Kommunistisen Puolueen Keskuskomitea
Pietari

МОСКВА, 1919
Типография Ц. К. Ф. К. П. Брюсовский пер. д. № 9.

Ihmeellinen pähkinäpuu.

Siinä kasvoi aina pähkinöitä.

Niitä voitiin poimia päivällä ja yöllä ja uusia pähkinöitä kasvoi tähtien valossa ja auringon paisteessa. Pähkinät pilkistelivät oksien välistä. Niissä oli elämää. Ihmiset kuolivat, jolleivät saaneet tätä ravintoa. He söivät itse ja antoivat lapsilleen. Mutta he eivät kiivenneet puuhun, niinkuin onnelliset lapset poimivat mustikoita tai etsivät mansikoita metsän pensaiden juurelta. Jotakin oli estämässä ihmisiä käyttämästä puuta vapaasti.

Oli olemassa Vieras Mies.

Nimitän häntä Vieraaksi siksi, että — vaikkakin hän oli miehen muotoinen — häntä ei kuitenkaan pidetty Pähkinäpuulaakson miesten tai naisten veljenä. Vaikka kansa tuli hänen puunsa luokse, ei se kuitenkaan häntä rakastannut. Vaikka hän näki kansanmiehiä joka päivä ja puhui heidän kanssaan usein, ja vaikka hän antoi heille työtä ja pähkinöitä syötäväksi — sillä ilman pähkinöitä he olisivat kuolleet — ei hän heitä rakastanut.

Mutta Vieras Mies rakasti varmasti vaimoansa ja lapsiansa, jotka asuivat kauniissa talossa vuo-

ren rinteellä, ja hänet nähtiin leikkimässä ihanassa puutarhassaan lasten kanssa ja rakennuksesta kuului tanssia ja soittoa. Hän tiesi, että kansa eli kurjissa hökkeleissä, jotka haisivat pahalta, joissa usein oli vuotava katto, joissa kuume ja keuhkotauti raivosivat ja jotka sisaitsivat likakasojen keskellä savupilvien seassa. Mutta jos hän joskus olisi sattunut kohottamaan silmänsä korkeuteen ja kaunis sinitaivas olisi kysynyt häneltä: „Mitä puuttuu naapureiltasi?“ tai jos hän joskus olisi havainnut jonkun ihmeellisen tähden, joka olisi tiedustellut: „Miksi itkevät näiden pimeiden luolain lapset?“ niin hän olisi tunnottomasti vastannut: „mitä sitten, minä annan niille pähkinöitä, pähkinät ovat elämää ja mitä niistä ilman minua tulisi?“

Hän ei ollut istuttanut puuta. Kauan aikaa sitten se oli kuulunut kaikille laaksossa asuville ja jokainen oli poiminut pähkinöitä mielensä mukaan ja kylän isät olivat pehmittäneet maata sen ympärillä ja hoitaneet sitä ja rakentaneet esteitä villejä elefantteja vastaan ja asettaneet porraspuita jokien ja kuilujen yli, niin että sen luokse pääsivät kaikki, jotka tulivat ravintoa hakemaan. Mutta nyt oli Vieras Mies sen omistaja.

Puu oli ihmeellinen. Ja jotain ihmeellistä oli kansassakin. Sen jäsenet sairastivat eikä moni heistä elänyt kauvan. Mutta heissä oli kumma voima, jota Vieras Mies tahtoi käyttää. Heillä

oli ihmeellinen voima sydämmessään, hengittävissä keuhkoissaan, jäsenissään, nopeissa jaloissaan näppärissä sormissaan, ajattelevissa aivoissansa. Mikä oli tämä ihmeellinen voima?

Se oli t y ö v o i m a — kyky tehdä työtä.

He voivat mennä työhön aamunkoitteessa ja työskennellä tunnin toisensa jälkeen kärsivällisinä kuin härjät, kesympinä kuin hevonen, koira tai kameeli. Ja he osasivat poimia pähkinöitä kiipeämällä puuhun, poimimalla niitä koreihin, kantamalla suuria taakkoja — Vieraan Miehen hyödyksi. Illan tullen oli työvoima pienentynyt, niinkuin vesi elukoiden altaasta vähenee ja allas on täytettävä uudelleen. Ihmiset nukkuivat kurjissa hökkeleissä ja yöllä — tähtien tuikkiessa ja joen juostessa ikuista juoksuaan ja huuhkajan huudellessa metsiköissä — ihmisten työvoima uudistui, heidän verensä lähti uudelleen liikkeelle, ja aamun kajastaessa he nousivat ja näkivät savun mökkiensä yläpuolella. Sitten he kuulivat läpitunkevan äänen, joka ulvoi kuin nälkäinen peto saalista ajaessaan, ja he sanoivat:

„Se on meidän herramme merkki. Kiiruhtakaamme!“

Sitten kuului jalkojen töminää kaikilla poluilla, jotka johtivat ihmeellisen pähkinäpuun luokse. Osa työläisistä teki työtä koko yönkin, samalla kuin Vieras Mies uinui pehmoisella vuoteella. Ja kun päivävuorolaiset tulivat, menivät yömiehet luoliinsa ja nukkuivat, sillä aikaa kun aurinko

paistoi viheriöitsevien puiden, laakson ja kauniin vuorella olevan talon sekä hökkelejä peittävän paksun savupilven yläpuolella.

Tarvittiin tietty määrä pähkinöitä pitämään miehen työvoimaa joka päivä käyttökelpoisena. Kun joku uusi työmies tuli Pähkinäpuun laaksoon, sanoi Vieras Mies hänelle:

„Haluatko pähkinöitä? Silloin on sinun luonnollisesti annettava minulle työvoimasi siitä ravinnosta, jonka minulta saat. Tee työtä minulle, hyvä mies, niin minä pidän huolta sinun ylläpidostasi. Täyden korillisen saat palkaksesi.“

No niin, kori voitiin täyttää ehkä kolmessa neljässä tai viidessä tunnissa, aina olosuhteiden mukaan. Siten sai palkkatyöläinen syödäkseen ja voi antaa syömistä vaimolleen ja pienokaisilleen.

Hänen työvoimansa ei ollut vielä loppuun kulutettu ja se kuului kokonansa Vieraalle Miehelle. Siten palkkatyöläisen täytyi jatkaa raatamistaan, siksi kuin aurinko laski purppuraan ja vaipui läntisten vuorten hehkuvain puiden taakse. Kymmenen tunnin — ehkä pitemmänkin ajan — kuluessa kuluttivat ihmiset työvoimansa loppuun. Kamala ulvonta, joka oli heidän herransa merkki, kaikui Pähkinäpuun laaksossa ja väsyneet jalat köntystivät likaisia teitä alas luoliin. Ja soitto helisi iloisesti kauniissa talossa vuoren huipulla ja Vieras Mies näki palvelijainsa kantavan monen monta raskasta korillista elämänpähkinöitä hänen tilaviin aittoihinsa ja hän käveli edestakaisin suur-

ten kalleuskasojen keskellä ja hymyillen sanoi itseksensä:

„Minä olen saanut runsaan voiton.“

Hän sulki aittansa (hän sanoi sitä pankikseen) oven, nyökäytti päätään väkeville vartijoille, jotka marssivat edestakisin (niitä hän sanoi poliiseiksi) ja meni puhelemaan tohtorin kanssa vastaanottohuoneeseensa.

„Näytä kieltäsi!“ sanoi tohtori.

Vieras Mies totteli.

„Te olette rasittanut itseänne liiaksi. Teillä on liian paljon pähkinöitä ja pähkinänpoimijoita ja teidän on pidettävä parempaa huolta itsestänne. On parasta, että te joksikin ajaksi matkustatte vuoren tuolla puolella olevalle järvelle ja purjehditte kultapurjeisella venheellä ja vierailette rannikon palatseissa.“

Vieras Mies mumisi sinä yönä unissaan:

„Ylijäämä — arvo — voitto — järvi — venhe — palatsi.“

Laaksossa eli nuori mies, joka oli mietiskelijä. Tarkoitan sillä, että hän istuskeli itsekseen tukien otsaansa kädellä, tuijotellen veteen, maahan tai tyhjään avaruuteen. Hänen kasvonsa olivat kalpeat ja sormensa hoikat, eikä hän ollut varsin näppärä pähkinöitä poimimaan, mutta hänen ajatuksensa oli terävä ja selvä. Hänen nimensä oli Nero. Muutamana päivänä hän keksi eräänlaisen haarukan, jolla voitiin poimia pähkinöitä ja joka

säästi jonkun verran kiipeemis-vaivoja. Kun Vieras Mies sen näki tuli hän hyvin iloiseksi.

„Hyödyllinen kone“, hän kuiskasi itseksensä.

Ja hän antoi nuoren miehen valmistaa monta sellaista haarukkaa, joita hän yöllä säilytti varastohuoneessa, ja otti ne esille ainoastaan silloin, kun niitä tarvittiin työssä, eikä antanut kansan ottaa niitä koskaan sieltä, peljäten että ihmiset menisivät kyliin ja etsisivät muita puita ja kokoaisivat pähkinöitä haarukoilla ja käyttäisivät omaksi hyväkseen työvoimansa ja ottaisivat itselleen koko voiton.

Ja Nero, poikarukka, oli suuri haaveilija eikä osannut pitää kiinni oikeuksistaan tai vaatia enemmän pähkinöitä. Joskus hän aivan sairastui ja oli kuolemaisillaan pähkinän puutteesta. Mutta hän parani ja työskenteli yhä edelleen ja mietiskeli. Niinpä hän teki vielä paremman pähkinäinpoimimiskoneen ja keksi koneita, joilla pähkinät voitiin särkeä, lajitella siemenet ja puristaa niistä öljyä. Ja hän laittoi koneita, joilla pähkinöitä kuljetettiin kaukaisempiin palatseihin, joiden lähellä ei ollut niin paljon pähkinöitä ja joiden kansa tahtoi niitä mielellään ostaa. Mutta ei merkinnyt mitään, tuottivatpa täydennetyt koneet kuinka monta pähkinää tahansa. Likaisten luolain kansa ei sittenkään saanut enempää, kuin minkä se tarvitsi työvoimansa uudistamiseen. Kauniin joen lorina tuntui ivaavan ja laulavan:

„Voi, voi sinuas, sinä kovaosainen palkkaorja!“

Huuhkaja huusi puiden varjossa kuin itkien: „Voi raukkoja!“

Vieras Mies mutisi unissaan: „Voitto — ansio — enemmän koneita — lisääntynyt liikevaihto“

Eräänä päivänä Vieras Mies sanoi työläisille: „Teidän vaimonne ja tyttärenne voivat helposti koota pähkinöitä näillä haarukoilla ja haarukat tulevat vuosi vuodelta kevyemmiksi käsitellä, josta saamme kiittää hyvää Neroamme. Antakaa niidenkin tehdä minulle työtä, niin minä annan niille pähkinöitä.“

Niin alkoivat vaimot ja lapsetkin parveilla puun ympärillä, kun kamala törähdys kaikui Pähkinäpuun laaksossa, ja he hikoilivat koko päivän auringon laskuun asti. Mutta niitä pähkinöitä, jotka perhe nyt sai osakseen, oli melkein yhtä suuri lukumäärä kuin ennenkin — nipin napin se riitti pitämään hengissä ja työvoimaa yllä. Ja monen monta lasta kuoli luolissa sillä aikaa kun heidän äitinsä olivat työssä pähkinäpuun juurella.

Joki lorisi ja ilkkui.

Huuhkaja huusi: „Voi raukkoja!“

Nero valmisti niin monta konetta, ettei Vieras Mies enää tarvinnut niin paljoa työväkeä. Silloin hän lähetti suuren osan pois pähkinöitä poimimasta. Nämä kiipesivät aidalle ja katselivat toisia sisäpuolella olevia työläisiä tai kuljeksivat sinne tänne Laaksossa, tietämättä mitä tekisivät, ja he tulivat pahoiksi, hurjiksi ja huolimattomiksi. Nämä olivat työttömiä. Joskus hiipivät muu-

tamat heistä varastohuoneisiin lyödäkseen rikki koneet, jotka olivat heidät karkoittaneet aidan sisäpuolelta. Mutta poliisi oli aina valpas. Ja Vieras Mies antoi heittää muutamia korillisia huonoimpia pähkinöitä aidan yli työttömille.

Vaimot ja lapset tulivat nyt kalpeiksi niinkuin miehetkin, ja lapsia kuoli edelleen, ja joki lorisi sillan alla ja ilkkui, ja huuhkaja huusi pimeässä.

Kuka oli Vieras Mies?

Hän oli kapitalisti.

* *
*

„Tästä on tehtävä loppu," sanoi muuan Laakson mies työtovereilleen eräänä iltana: Neron on tehtävä koneita meille meidän raatamisemme helpoittamiseksi ja työaikamme lyhentämiseksi. Meidän vaimojamme ja tyttäriämme ei saa pakoittaa pähkinöitä kokoomaan, jolleivat he itse sitä halua tehdä, ja me muutamme nämä kurjat luolat onnellisiksi kodeiksi tai, mikä on vieläkin parempi, me rakennamme valoisia ja tilavia taloja vuorelle ja me sanomme kapitalistille, että Pähkinäpuu on meidän kaikkien yhteistä omaisuutta ja voitto kuuluu meille kaikille."

Näin puhui kommunisti.

Rautakala.

Pienellä kalalla, jota nimitetään rautakalaksi, on hyvin suuret ajatukset itsestään. Jos joku rautakalaryhmä asuu jollakin rajoitetulla alueella joessa, niin sen jäsenet esiintyvät vihamielisesti, jos vieraita rautakaloja tulee niiden valtakuntaan.

On ikäänkuin ne tahtoisivat sanoa tungettelijoille: „Tiehenne meidän vesiltämme!“

Siis rautakalakin pitää kiinni omistusoikeudestaan.

Linnut ajavat pois vieraat linnut pesistään.

Koira vartioitsee koppiansa, leipäpalastaan ja luutansa.

Muuan apina Lontoon eläintieteellisessä puutarhassa särki tavallisesti kivellä pähkinöitä. Hän omisti kiven, kätki sen olkien alle eikä antanut muiden apinain käyttää sitä.

Pikku lapset vartioivat tavaroita, joista he pitävät, kuten leikkikalujaan j.n.e. He pitävät kiinni omistusoikeudestaan.

Villit metsästäjät katsovat itse tappamansa eläimet omikseen. Jotkut Pohjois-Ameriikan intiaaniheimot tekivät nuoliinsa merkin, niin että jos useat intiaanit ampuivat samaa hirveä, biisoni-

härkää y.m., niin saalis kuului sille, jonka nuoli oli tehnyt kuolettavan haavan.

Metsän tai aavikon kulkija tulee paikkaan, jossa ei ole ketään.

Silloin hän sanoo: „Tässä tahdon minä asua", ja siitä alkaen hän pitää itseään paikan omistajana.

Villi, joka on raivannut jonkun alueen, joka ei ennen ole ollut kenenkään omaisuutta, pitää itseään sen omistajana, koska hän on siinä työn tehnyt.

Eräiden Australian alkuasukkaiden kesken vallitsi tapa, että jos joku löysi villin mehiläispesän, mutta ei halunut ottaa sillä kertaa hunajaa, niin hän voi merkitä puun, josta hän oli pesän löytänyt. Silloin toiset kunnioittivat merkkiä ja jättivät pesän sille, joka sen oli löytänyt.

Lumisen Grönlandin eskimot keräävät suuriin varastoihin ajopuita, joita mereltä ajautuu maihin. Se, joka löytää sellaisen ajopuun rannalta, vetää sen pois syvästä vedestä ja asettaa sen päälle kiviä, ja vaikka hän sitten poistuukin, eivät muut eskimot koske hänen varaamaansa ajopuuhun.

Mutta usein on niinkin, että jos henkilö ei käytä omaisuuttaan, niin häntä ei enää pidetäkään sen omistajana. Jos joku mies vanhassa Intiassa ei pitänyt huolta lähteestä, sulusta tai temppelistä, jonka oli tehnyt tai ostanut, vaan meni tiehensä, niin ei lähdettä, sulkua tai temppeliä enää katsottu hänen omikseen. Jos Grön-

lantilainen viritti ansan kettua pyytääkseen, mutta ei sitten pitänyt siitä huolta, niin oltiin siitä mieltä, että ansa ja siitä saatu saalis kuului kenelle hyvänsä, joka kävi sitä kokemassa. Samoin kuin pienet rautakalat puolustavat kotiseutuansa, niin puolustavat villitkin tavaroitaan ja näyttävät hampaitaan varkaille ja ryövääreille. Sinä olet ehkä usein lukenut kertomuksia, kuinka villit ja raakalaiset ovat ryöstäneet matkustavaisia. Mutta villit ovat aina pitäneet vääränä varastaa toisiltaan ja varastaneet vain vierailta, mutta eivät suinkaan aina näiltäkään.

Himalajan Pahari-kansan miehet kuljettivat päivät ja yöt kalleuksia pitkin karuja vuoripolkuja. Mutta vaikka he olisivat helposti voineet livistää tiehensä, ja vaikka se tavara, mitä he kantoivat, olisi voinut olla heille suureksi hyödyksi, eivät he kuitenkaan milloinkaan jättäneet viemättä tavaroita oikeaan paikkaan ja oikealle henkilölle. Pohjois-Queenslansissa Hebert-joen varsien asukkaat — köyhät ja tietämättömät mustaihoiset — vihasivat varkautta. Jos tapahtui varkaus, vaati se, jolta oli varastettu, varkaan taisteluun. He taistelivat puumiekoilla suuren heimolaisjoukon läsnäollessa ja voittajan katsottiin olevan oikeassa. Tämä oli epäilemättä väärä ratkaisutapa, mutta se osoittaa, kuinka mustat halveksivat varkautta. Erämaan arabialainen ryöstää vihollisensa ja ehkäpä ystävänsäkin, mutta hän ei milloinkaan ryöstä ystävää eikä vihollista,

joka joutuu oleskelemaan hänen teltassaan. Muutamat afriikkalaiset heimot pakottavat varkaan maksamaan takaisin kaksi, kolme, viisi tai vieläpä kymmenenkin kertaa suuremman summan, kuin tämä on varastanut.

Omaisuuden ottamista ei aina ole sanottu varastamiseksi. Vanhassa Meksikossa oli köyhillä matkustavilla lupa ottaa tienvierellä kasvavaa maissia tai hedelmiä. Raamatussa kerrotaan, että muinaishebrealaiset sallivat ohikulkijain syödä rypäleitä viinitarhoista ja poimia jyviä pellolta. Vanhan Ruotsin lain mukaan tiellä kulkijat saivat ottaa kourallisen herneitä, papuja, nauriita y.m. pellolta ja ratsumiehellä, jonka hevonen oli väsynyt, oli oikeus antaa ajokkaalleen heiniä siitä ladosta, mistä niitä sattui löytämään.

Samalla tiedämme, että Kamtshatkan tshuktsikansan keskuudessa on ihailtu varkaita ja pidetty arvossa sellaista nuorta tyttöä, joka osasi varastaa joutumatta kiinni. Muutamat Keski-Aasian vaeltavat heimot (paimentolaiset) pitivät ryöstämistä oikeutettuna ja heillä oli sananlaskuna: „Mitä mies löytää suurelta tieltä, on jumalan lahja.“ Tällä he tarkoittivat, että oli täysin kunniallista ryöstää kaikki ne, jotka vastaan sattuivat. Mutta sellaiset esimerkit eivät ole yleisiä. Maailman kansain suuri enemmistö tuomitsee varkauden ja katsoo olevansa oikeutettu pitämään omaisuutensa. Me näimme, että rautakalallakin oli tämä luonnollinen tunne, tämä v a i s t o.

No niin! Me näemme, että rautakala, linnut, koirat, apinat, villit ja ihmiset yleensä tunnustavat yksityisen omistusoikeuden, se on: sen että yksityiset henkilöt, yksilöt omistavat jotain.

Tahtovatko kommunistit poistaa yksityisomaisuuden? Ei. He tahtovat sitä suurentaa ja lisätä.

Katsele ympärillesi maailmassa, juuri siinä maailmanosassa, jonka sinä itse tunnet, ja sinä löydät sangen monta henkilöä, joilla ei ole mitään omaisuutta. He omistavat ehkä ne likaiset riekaleet, joita sanotaan heidän puvukseen. Heillä on muutamia markkoja. He omistavat joitakin rikkinäisiä huonekaluja. Heillä on yksi tai kaksi työkalua. Siinä kaikki. Ihmisraukat! heidän ei kannata esiintyä töykeästi tunkeilijoita vastaan, niinkuin itsetietoinen rautakala tekee. Mitä puolustettavaa heillä on? Miljoonat ihmiset eivät omista niitä taloja, joissa he asuvat, eivätkä niitä puutarhoja, joita he istuttavat. Heidän vaatteensa ovat ehkä maksamatta ja he käyttävät vuokrattuja tai vähittäismaksulla ostettuja huonekaluja. Moni työläinen ei voi hankkia itselleen sateenvarjoa eikä kelloa. Monet äidit eivät voi ostaa mukavaa kehtoa, mihin he panisivat rakkaat pienokaisensa nukkumaan. Suuret joukot ihmisiä, joilla ei ole mitään omaisuutta, löytävät huonon turvapaikan työhuoneista. Paljon nukkuu puistoissa ja muissa avonaisissa paikoissa, ulkohuoneissa tai siltojen alla.

Kommunistit tahtovat, että joka ihmisellä olisivat hyvät vaatteet, hyvät huonekalut, hyvät työkalut ja että kaikki saisivat asua joko vuokralla tai ilmaiseksi hauskassa puutarhatalossa korvaukseksi hyödyllisestä työstä. Ja jos kaikki kansalaiset olisivat omistajia, tulisi varas olemaan hyvin „harvinainen lintu". Miksi kukaan varastaisi, kun jokainen tietää varmasti saavansa työtä ja voi viihdyttää itseään työnilolla? Mutta jos joku mies kuitenkin varastaisi ja ryöstäisi, niin pidettäisiin hänen tekoaan vääränä ja hänelle osoitettaisiin, että hänen seuraansa hävetään. Kentiesi hänet pantaisiin johonkin tehtaaseen tai puutarhaan työhön, jolloin hän oppisi ymmärtämään, kuinka paljon hauskempaa on hankkia tavaraa omalla työllään, kuin varastamalla. Ja lopulta hän saisi tuntea iloa maksaessaan takaisin kaiken, mitä on varastanut, ja päästä kunnon kansalaisten piiriin.

Tahtovatko kommunistit siis muuttaa kaiken omaisuuden yksityiseksi?

Eivät. Jokainen meistä on yksilö, mutta sen lisäksi myöskin k a n s a l a i n e n. Siitä seuraa:

1) Jokaisella on yksityisenä omaisuutena vaatteet, koristukset, kello, tarpeelliset työkalut, kirjoja, muistolahjoja ynnä muuta sellaista.

2) Jokainen kansalainen tulee omistamaan osansa y h t e i s e s t ä o m a i s u u d e s t a, s.o. maasta, koneista, tehtaista, rautateistä, kirjastoista, kouluista, museoista j.n.e. Ja jokaisen

terveen kansalaisen on tehtävä työtä tämän yhteisen omaisuuden säilyttämiseksi.

Silloinkin on rautakala — huvittava pikku piikkiäinen — edelleenkin nostava piikkins ä pystyyn, kun joku tungettelija tulee liian lähelle hänen pientä vesivaltakuntaansa. Mutta ihmiset ovat löytäneet rauhan tien, jolloin jokainen voi omistaa tarvitsemansa hyödylliset yksilölliset esineet ja kaiken pohja — maa ja tuotannonvälineet — ovat kaikkien omaisuutta.

Hiililaiva.

Kesällä v. 1909 purjehti „Deccan"-niminen laiva, miehistönään 27 miestä, hiililastissa Port Talbotin satamasta Etelä-Valesista Etelä-Ameriikkaan. Viikko viikolta kynti „Deccan" tietään yli leveän Atlannin. Kapteeni piti silmällä kompassiansa, merta ja tähtiä. Merimiehet puuhailivat puhdistellen laivaa, kääntäen purjeita tuulen mukaan ja hoitaen vartiovuorojaan. Minkätähden tehtiin kaikki tämä työ? — Sentähden, että uunit ja koneet Etelä-Ameriikassa tarvitsivat Valesin hiiliä. Tämän hyödyllisen polttoaineen kuljettamisessa työskentelivät „Deccan'in" miehet päivät ja yöt.

„Minä tunnen itseni sairaaksi", sanoi kapteeni eräänä päivänä laivan ollessa lähellä Kap Hornia. Hänet laskettiin maihin Port Stanleyssä ja vietiin sitten toisella laivalla kotiinsa Portmadoc'iin. Siellä kuoli merenkulkija meren ikuisesti vieriväin laineiden äärellä.

Kohta senjälkeen kun kapteeni oli lähtenyt „Deccan'ilta", puhkesi tuli laivalla, ja vain ankarin ponnistuksin saatiin liekkien voima kukistetuksi. Mutta silloin yllätti kova myrsky laivan, iso

masto katkesi, ruumaan tuli suuri reikä, vesi virtasi sisään ja miehistö turvautui venheisiin. Miesten oli onnistunut saada mukaan vähän keksejä ja hiukan säilykelihaa. Viidentoista minuutin kuluttua „Deccan“ upposi, ja miehistö jäi oman onnensa varaan myrskyiselle merelle.

Ankarasti ponnisteltuaan he pääsivät maihin Tierra del Fuegon hietaiselle rannalle. Sade valui virtanaan, raesade iski miesten kasvoihin ja heillä oli vain kappale purjekangasta suojakseen. Keksit ja liha loppuivat, merimiesten täytyi etsiä hiekasta ja kivien seasta sammalta ja simpukoita.

Kun he eräänä päivänä vaeltelivat autiossa maassa, löysivät he rannalta ihmisen luurangon, joka kertoi haaksirikkoon joutuneesta väestä, joka oli kuollut tässä kaukaisessa maailman kolkassa.

Kun kolmetoista päivää oli kulunut hiililaivan uppoamisesta, tuli valaanpyyntilaiva näkyviin. Annettiin merkkejä. Pyyntilaiva laski ankkuriin, ja pian pääsivät väsyneet ja nälkäiset merimiehet laivaan ja saapuivat tammikuussa 1910 Liverpooliin.

Ja miksi oli suoritettu tämä taistelu tuulta, aaltoja, nälkää, tautia ja kuolemaa vastaan? Koska Etelä-Ameriikassa tarvittiin hiiliä.

Ajattelehan, että jos sinä ja minä lähtisimme matkalle maapallon ympäri nähdäksemme kaikkea niinkuin Columbus, Magellon tai Vasco de Gama. Emme menisi etsimään uusia maita, vaan tutkimaan suurten kansankerrosten töitä. Siitäpä

tulisi ihmeellinen matka! Mitä ihmetöitä voisimmekaan nähdä! Kaikkialta löytäisimme todisteita työn taikamahdista — ihmiskätten taikatöistä. Kerron ainoastaan muutamia rivejä työn suuresta kirjasta.

Näemme perattuja peltoja, aitoja ja ojia, hedelmäpuutarhoja, paimenten kaitsemia lampaita valmiina kerittäviksi, viljaa pelloilla, ladoissa ja aitoissa, olkikattoisia majoja, kartanoita ja herrastiloja, yksinkertaisia kirkkoja ja komeita tuomiokirkkoja, kouluja, ratoja, sirkuksia, veräjiä, kaarisiltoja, teitä, puistoja, rautateitä ja asemarakennuksia.

Ihmeellinen on ihmiskätten taikavoima!

Me näemme höyrykoneita, junia, sähkövaunuja, kärryjä, kuormavaunuja, resinoita, ajurinvaunuja, automobiilejä, polkupyöriä, lentokoneita, ilmapalloja. Taas me näemme työkaluja — lapioita, vasaroita, kirveitä, talttoja, veitsiä, pensseleitä, ruuviavaimia, dynamokoneita. Ja vielä näemme aseita (vaikkakaan minä en iloisena mainitse näitä tuotteita): miekkoja, kiväärejä, tykkejä, pommeja, ruutitynnyreitä, puuvillaruutitukkuja.

Ihmeellinen on ihmiskätten taikavoima!

Ja taas me näemme kivilouhimoita, vuorikaivoiksia, kaadettuja hirsiä metsissä, tee-, kahvi- ja kaakao-istutuksia, nahkatehtaita, kutomoita,

sokeritehtaita, puuvillatehtaita, varastohuoneita, nukkeja.

Ihmeellinen on ihmiskätten taikavoima!

Taas tulee näkyviin veneitä, höyrylaivoja, kalastuskuttereita, sotalaivoja, majakoita, kaapeleita, tähtitorneja, joissa oppineet tutkivat kiertoja kiintotähtiä ja kartoittavat taivasta merillä purjehtajain hyödyksi.

Ihmeellinen on ihmiskätten taikavoima!

On ihmisiä, jotka eivät ota osaa tähän suurisuuntaiseen työhön. Osa niistä on köyhiä ja toimettomia, osa rikkaita ja laiskoja. Mutta tarkastakaamme niitä, jotka käsillään suorittavat tämän suuremmoisen työn kaikissa laajan maailman osissa. Näistä taikakäsistä virtaa lakkaamatta sitä työtä, joka tekee ihmiskodin rikkaaksi. Ja mitä annetaan näille ihmeellisille käsille vastalahjaksi? Mitä saavat päivätyöläiset ja viikkopalkkalaiset työstään?

Englannissa on viidettäkymmentä miljoonaa ihmistä. Noin 15 miljoonaa — poikia, tyttöjä, miehiä ja naisia — näistä on palkkatyöläisiä. Jos kaikkien näiden palkat lasketaan yhteen ja jaetaan summa (keskimäärän saamiseksi) työläisten lukumäärällä, saadaan keskimääräiseksi viikkopalkaksi 25 markkaa.

Paljon ihmisiä kääntyy joka vuosi viranomaisten puoleen pyytäen ruoka-, vaatetus- ja lääkärin-

apua. Ne ovat ihmisiä, joiden on pakko kerjätä. Olet itse nähnyt työttömäin joukkoja kaduilla. Sinä tiedät, kuinka paljon väkeä käy työnvälitystoimistoissa ilmoittautumassa toivoen saavansa työtä ja kuinka usein he käyvät tiedustamassa turhaan. Sinä tiedät, kuinka usein työmiehen ruoka on huonoa, sotkettua ja väärennettyä. Sinä tiedät, miten työläiset saavat kärsiä epäterveellisessä työssä, tapaturmissa ja kuinka monet vaarat heitä uhkaavat kaivoksissa, kivilouhimoissa ja myrskyisellä merellä. Hiililaiva „Deccan'in" miehistön kohtalo kuvaa sattuvasti työläisen asemaa maailmassa.

Ihmeellinen on ihmiskätten taikavoima!

Niinpä niin, mutta eräänä päivänä tulevat nämä kädet korjaamaan runsaamman hedelmän Työn-puusta, jonka ne ovat istuttaneet ja hoitaneet, siitä asti kun ihminen ensimäisen kerran käytti ensimäistä työkalua ja sytytti ensimäisen tulen.

Sykkivä sydän.

Sinä voit istua aivan hiljaa, sulkea silmäsi ja olla niinkuin kuvapatsas, mutta siitä huolimatta sydämesi työskentelee, tykyt, tykyt, tykyt.

Vastasyntynyt pieni lapsi näyttää niin heikolta, että sinä ehkä ajattelet, ettei se voi tehdä mitään. Mutta se hengittää sisään ja ulos. Se parkuu — parkuminen on sen kieltä. — Se liikuttaa käsiään, jalkojaan ja päätään sinne tänne. Sen silmät katselevat puolelle ja toiselle. Ja lakkaamatta pikku lapsen sydän lyö — tykyt, tykyt, tykyt!

Kun on kuumetta, lyö pieni sydän liian nopeasti. Toisten tautien aikana se lyö taas liian hitaasti. Mutta lapsen ollessa terveenä työskentelee sen sydän mielellään, ja silloin: kädet työskentelevät, jalat työskentelevät, pää työskentelee, silmät työskentelevät, iho työskentelee, lapsi työskentelee kokonaan.

Elämä on työskentelyä, elämä on voimaa, elämä on tarmoa.

Kun lapsi on kasvanut isommaksi, työskentelee se tavalla, jota me kutsumme leikkimiseksi. Jos ripustamme pallon sen kehdon yläpuolelle, on lapsesta hauskaa iskeä palloa edes takaisin,

saattaa se työskentelemään. Se on ylpeä osatessaan panna liikkeelle jotakin. Lapsi iloitsee yhtä kovasti saadessaan pallon liikkumaan ja tanssimaan, kuin kapteeni tai kenraali, joka komentaa sotilasjoukkoa. Tai jos esine kilahtaa, on lapsi hyvin ylpeä siitä, että se kykenee saamaan aikaan sellaisen äänen, — yhtä ylpeä kuin teatterin orkesterin johtaja, joka kykenee saamaan esille musiikkia monen monesta rummusta, huilusta, pillistä, viulusta, klarinetista ja triangelista yht'aikaa.

Pieni lapsi työskentelee yhä edelleen, kasvaessaan pojaksi tai tytöksi — se telmii, juoksee, hyppii, rakentaa, leikkii piilosilla, kylpee, kalastaa, tanssii, heittää palloa, tekee pahaa.

Äiti työskentelee. Häissään, morsiuspukuun puettuna ja harson laskeutuessa kauniisti hänen hartioilleen, hän ei ehkä näyttänyt valmistuneelta suorittamaan pitkän elämän vaivaloista työtä. Mutta hän rakastaa miestään ja työskentelee hänen ja lastensa tähden. Jo aamulla aikaisin auringon noustessa saat nähdä äidin aloittavan päivän askareet, ja kun aurinko on tehnyt pitkän kierroksensa taivaalla ja sanoo hyvää yötä tähdille, ilmoittaa sen viimeinen säde, että äiti on yhä työssä.

Isä työskentelee. Isät työskentelevät aamusta varhain iltaan myöhään, ja sen vaikutus näkyy koko maailmassa, he kaatavat puita, kaivavat hiiliä, kalastavat öisin merellä, hoitavat lampaita

ja karjaa, lannoittavat peltoja, korjaavat viljaa, rakentavat taloja, tasoittavat katuja, rakentavat rautateitä, kuljettavat vetureita, ohjaavat laivoja, valmistavat kaasua, hoitavat koneita. Vanha maa tuntee isien jalkojen töminän ja antaa hedelmänsä heidän vahvoihin käsiinsä. Maa on voimakas, ja työläisten sydämet sykkivät voimakkain lyönnein.

Lapsen sydän sykkii ja työskentelee.
Kansalaisen sydän sykkii ja työskentelee.
Ihmisyyden sydän sykkii ja työskentelee.

Kuka uskaltaa tulla laiskottelemaan tällaisten työntekijäin maailmaan? Harva valitsee toimettomuuden. Jos sinä kokonaisuudessaan tarkastat ihmisiä tässä vanhassa maailmassa, niin huomaat, että todellisuudessa ainoastaan hyvin harvat ihmiset elävät toimettomina. Meidän velvollisuutemme on työskennellä.

Mitä ajattelemme me, silloin kun miehet marssivat pitkin katua kantaen lippua, johon on kirjoitettu: „Työtä ja Oikeutta!“

Ja mitä voimme uskoa, kun ylpeät ja jäykät ihmiset sanovat: „Me emme voi antaa työtä kaikille!“

Sellainen puhe on syntiä. Koska meidän velvollisuutemme on tehdä työtä, niin jokaisella on myöskin oikeus tehdä sitä. Sitävarten on sosialistien vaatimuksena: „Työtä kaikille.“

Mutta mitä on työ?

Pohjois-Intian vuoristossa on Simla-niminen paikka. Jos seisot jollakin korkealla paikalla lähellä Simlaa (olen lukenut tämän eräästä Frederick Trevesin kirjasta) voit nähdä sieltä tien, joka penikulmittain mutkittelee pitkin vuoren rinnettä. Se on kapea tie, mutta niin leveä se kyllä on, että sitä pitkin miehet, muulit ja vuohet voivat kulkea, mutta vaunulla sitä pitkin ei voi ajaa. Sir Frederick kertoo nähneensä miehiä, jotka kantoivat selässään suuria lankkuja Simlaan tätä kapeata tietä pitkin. Ne olivat pohjoisten lumivuorten herrojen palkkaamia miehiä; suurikasvuisia vahvoja miehiä: kärsivällisiä, hyvin kärsivällisiä; huonosti puettuja ja kumarassa raskaan taakkansa alla; heidän ihonsa oli tuulen, auringon ja sateen ruskeuttama. Heillä oli mukanaan keittopatoja, tulitikkuja, vesikauhoja ja lampaannahkapeitteitä, joilla he peittivät itsensä kylminä öinä. Heidän tavaransa olivat sidotut niihin lankkuihin, joita he kantoivat. Jokainen heistä kantoi kahta tai kolmea paksua, 12:n tai 14:n jalan pituista lankkua. Heidän tummat hiuksensa olivat valkeat pölystä, ja kasvoista virtaava hiki muodosti pölyn kanssa likakerroksen heidän iholleen. Simlassa tarvittiin rakennusaineita. Nämä miehet tahtoivat ansaita muutamia markkoja rahaa ostaakseen ruokaa itselleen ja perheilleen. Auringon noususta laskuun he kulkivat peräkkäin viisikymmenmiehisissä riveissä, tunnin toisensa jälkeen, niinkuin eläimet, raskain

ja väsynein askelin; tunti tunnilta toivoen, että päivä loppuisi pian ja tähtien valo ilmoittaisi heille lepoajan saapuneen.

Se oli marssimista Simlaan Intiassa. Samalla tavalla marssii miljoonittain miehiä ja naisia joka päivä kaikissa maissa, ei kylläkään kaikki lankkuja kantaen, vaan suorittamalla erilaisia töitä.

Kun sosialistit sanovat: „Työtä ja oikeutta — työvelvollisuutta", niin eivät he tarkoita mainitunlaista raatamista.

He tarkoittavat onnea tuottavaa työtä: työtä, joka ei kestä liian kauan (sanoisimmeko kahdeksan tuntia tai vielä vähemmän päivässä), ja työtä, johon voi laulaen käydä käsiksi.

Miten kovasti työskentelevätkään äidit, mutta he tekevät sen laulaen, sillä rakkaus liekehtii heidän rinnoissaan ja sykkii heidän sydämissään. Se on äidin soittoa.

Etelä-Ameriikassa Rio de Janeiron kaupungissa mustat kantajat kantoivat pianoja ja muita raskaita taakkoja pitkin katuja, ja työskennellessään he soittivat ihmeellisillä helistimillä ja lauloivat kulkiessaan tietänsä.

Kaupungin hallituksesta melu oli häiritsevää. Se antoi määräyksen. Kaduilla tuli olla hiljaista, neekerit eivät saaneet helistellä ja laulaa.

Silloin kumosivat Rion viisaat miehet määräyksen, ja helistimet helisivät taas ja lauluja laulettiin, eivätkä taakat tuntuneet enää niin

raskailta, ja raataminen oli muuttunut jälleen työksi, joka ei ollut väsyttävää!

Me haluamme, että kaikki työ on tehtävä soittaen. Sinun ei kuitenkaan tarvitse uskoa, että tarkoitan soittoa juuri helistimillä tai huiluilla tai uruilla tai laulua kauniilla äänellä. Ei hammaslääkärin tarvitse laulaa kiskoessaan hampaita meidän suustamme. Ei myöskään nuoren neidin, joka myy meille postimerkkejä. Mutta ketään ei saa pakoittaa tekemään joka päivä sellaista työtä, josta hän ei tunne soittoa sydämessään.

Velvollisuus työskennellä, oikeus työskennellä, iloa työssä, hyvä maksu työstä.

Olen kuullut puhuttavan miehestä, joka itki tehdessään työtä.

Onnestako?

Kuuntele! Italiassa Florensin kaupungissa oli kuuluisa maalari, jonka nimi oli Fra Angelico. Hän maalasi ihania kuvia kirkkojen ja luostarien seinille. Erään kerran maalasi hän Kristusta ristillä — krusifixiä. Hän ei tehnyt sitä samalla tavalla kuin lumivuoren mies kantaa lankkuja Simlaan. Hänen sydämensä työskenteli rajusti — tykyt, tykyt, tykyt. Hänen sydämensä kärsi ajatellessaan kärsimistä ristillä — kaikkea kärsimistä.

Hän maalasi maalaamistaan kyynelten vuotaessa. Mutta hän oli onnellinen työssään.

Luokkalyhdyt.

Tie oli hyvin kuoppainen ja vaarallinen. Pimeässä yössä täytyi olla varuillaan.

Persian pääkaupungin, Teheranin katuja valaisi lyhtyjen valo. Herrasväki oli päivällismatkallaan ja käveli mieluummin kun ajeli.

Lyhtyjä kantoivat herrojen palvelijat. Ne olivat tehdyt kirjaillusta musliinista, mutta pohja ja päällys olivat metallista.

Lady Durand, joka kertoo tämän jutun Persiaa kuvailevassa teoksessaan, mainitsee, että kaikki lyhdyt eivät olleet yhtä suuria. Ylhäisen henkilön tietä valaistiin suuren rummun kokoisella lyhdyllä. Voipa sattua niinkin, että hän kannatti kahta lyhtyä niinkuin kahta täysikuuta edellään. Alempiarvoisella miehellä oli pienempi lyhty, ja köyhimmillä päivällisille kutsutuilla oli vain pienen harmonikan suuruinen lyhty.

Näin jakaantuivat persialaiset l u o k k i i n. Jos sinä olisit antanut korkea-arvoiselle miehelle pienen lyhdyn, olisi hän tuntenut itsensä loukatuksi. Hän tunsi ylhäisen arvonsa. Hän oli l u o k k a t i e t o i n e n. Hän olisi voinut sanoa: „Minä en ole syntynyt pientä lyhtyä varten.“

Jos taas olisit antanut suuren rummun kokoisen lyhdyn alhaison miehelle, olisi hän epäilemättä sanonut: „Anteeksi, mutta minulla ei ole oikeutta pitää niin isoa.“

Hänkin olisi osoittautunut tavallaan luokkatietoiseksi.

Mutta samaa tietä kulkivat kaikki. Jos alaluokan mies olisi tallannut vaaralliseen kuoppaan, olisi hän yhtä helposti taittanut jalkansa kuin ylhäisön mieskin. Ylhäiset, keskiluokkalaiset ja alhaison miehet olivat kaikki ihmisiä. Mutta he jakaantuivat luokiksi.

Olen otaksunut, että alaluokan mies olisi sanonut: „Anteeksi minulla ei ole oikeutta pitää niin isoa.“ Ja kaikkialla voi aina tavata alaluokkaan kuuluvia ihmisiä, joista on oikein, että eri luokkia on olemassa: sellaisia, jotka elävät hienoissa asunnoissa ja toisia, jotka rypevät likaisissa luolissa; muutamia, jotka viettävät toimetonta elämää, silloin kun toiset raatavat aamusta iltaan; purppurassa ja kalleissa kankaissa upeilevia — toisten kulkiessa lumppuräsyissä. Voimme siis sanoa, että luokilla on erikoiset lyhdyt, ja kun yläluokka on tietoinen arvostaan ja asemastaan ja pitää kiinni oikeuksistaan, eivät alemmat luokat ole luokkatietoisia. Se on, ne eivät kohoa ja vaadi muutosta.

Osa kuitenkin sen tekee. Kommunistit sitä vaativat.

Olisiko meidän pysyttävä syrjässä? Olisiko

sinun ja minun asetuttava suureen kadunristeykseen ja katseltava luokkien ohimarssia? Manaisimme ne esille, niinkuin haltiatar taikasauvallaan tekee ihmeen. Katsoisimmeko menneiden aikojen henkiä niinkuin nykyajan ihmisiä.

Katso!

Ryhmä kuninkaita. Kimaltelevät jalokivet koristavat heidän kruunujansa. He käyvät verhottuina silkki- tai samettiviittoihin tai kallisarvoisiin turkkeihin. He pitelevät välkkyviä valtikoita tai ristillä koristettuja kultapalloja. Tuossa on Persian ja Babylonin valloittaja Aleksanteri Suuri, tuossa Ranskan Ludvig XIV, joka oli niin tietoinen vallastaan, että kerskasi: „Valtio olen minä."

Tässä tulee ylimystön. kulkue. Ainakin he itse omistavat itselleen sen nimen. He ovat aristokraatteja. Tämä kreikkalainen nimitys on suomeksi ylimystö. He tietävät isäinsä, isoisäinsä ja isoisäinsä isäin nimen ja vielä lisäksi pitkän jonon esi-isiä, jotka kaikki ovat kuuluneet ylimystöön. He ovat kaikki „hyvää sukua", kuten heillä on tapana sanoa. Kas tässä näet joukon roomalaisia aristokraatteja valkeissa viitoissa, toogissa. He nimittävät itseään patriiseiksi. Tuolta tulee arvonimillä koristettuja miehiä: herttuoita, kreivejä, vapaaherroja, parooneja, markiiseja ja paljon muita. Sitä mukaa kuin filmi hitaasti liikkuu, näemme taustalla tämän niinsanotun ylimystön kodit: ihania puutarhahuviloita merenrannoilla, ylväitä linnoja

vuorten huipuilla, valtavia herraskartanoita, joista on viehättävät näköalat yli puistojen ja järvien.

Meluava ääni ilmoittaa uuden ryhmän tulosta. Ääni huutaa:

Kunniasanallani — jos sinulla on äyri, niin olet äyrin arvoinen. Sinun omaisuutesi — siinä sinun arvosi.

Puhuja on punaiseen tunikaan puettu vanha mies. Hänen nimensä on Trimalchio ja tapaamme hänet ehkä joskus toistekin. Hän istui ystävineen sotavaunuissa kultarahakasojen keskellä. Nämä plutokraatit, raharuhtinaat, kahlaavat kullassa. Tavalla tai toisella he ovat saaneet rahoja („olleet onnensa seppiä", kuten sanotaan), ja me näemme repaleisen ihmisjoukon seuraavan vaunua valmiina toimeenpanemaan ajavain käskyjä. Nämä vaunuissa ajajat eivät ole „hienoa sukua", eivätkä aristokraatteja. Mutta heillä on maat ja mannut niinkuin ylimystönkin jäsenillä, ja he hallitsevat, eivät kuitenkaan sukuperän, vaan rahan oikeudella. Senpätähden heitä sanotaankin plutokraateiksi eli raharuhtinaiksi. Heitä ei kunnioiteta jalojen sanojen tai jalojen töiden vuoksi. Punapaitainen Trimalchio sanoikin: „Sinun omaisuutesi — siinä sinun arvosi."

Ylimmät luokat ovat kulkeneet sivu.

Kuuluu jalkojen töminää.

Kuka nyt tulee? Ketä ovat nämä puhtaiksiajellut, arvokkaannäköiset ja hyvinpuetut ihmiset, jotka kulkevat moitteettomin, mittamääräisin aske-

lin, puhuen hillityllä äänellä ja silloin tällöin ihaillen silmäillen ylimystöä, mutta katsoen säälien tienvierellä oleviin rääsyisiin kerjäläisiin? Se on keskiluokka — porvaristo. Sen jäsenet kirjoittavat, laskevat, puhuvat, kaupustelevat, saarnaavat. He ovat kirjailijoita, kirjanpitäjiä, arkkitehtejä, asianajajia, tehtailijoita, kauppiaita, pappeja. Osa niistä on sotilaita — kapteeneja, luutnantteja ja muita upseereita.

Nyt he ovat päässeet ohi. On hiljaista muutaman silmänräpäyksen ajan. Ne, jotka nyt tulevat, eivät saa tulla liian lähelle ylä- ja keskiluokkaa.

Miljoonat jalat tömistävät maaperää. Pöly tupruaa niinkuin valtavan sotajoukon marssiessa. Ja todellakin: tämä armeija on maailman suurin, sillä se on työväen joukko, itse kansa.

Työmiehet tulevat mökeistä ja tölleistä, kartanoista ja sivukaduilta, kalastuspaikoilta, kauppa- ja sotalaivoilta, leireistä ja parakeista, kaivoksista ja kivilouhimoista, puodeista ja varastohuoneista, tehtaista, satamista, rautateiltä, kaasulaitoksista, pelloilta, metsistä, aroilta ja pimeistä kanavista. Miljooneja, miljooneja, hyvin monia miljooneja. Heidän kätensä ovat känsäiset raatamisesta ja heidän katseensa on etsivä ja tuskainen, ikäänkuin hakisivat he pientä lanttia, leipämurua, tai vähän lepoa, mutta löytämisestä ei ole paljon toiveita. Ja naiset sanovat lapsilleen:

— Saatte leikkiä hetkisen, mutta ette liian

kauan. Teidän on kuunneltava tehtaan pilliä ja mentävä palkkatyöhönne.

Vanhat roomalaiset sanoivat tätä joukkoa plebeijeiksi. Kommunistit sanovat sitä proletariaatiksi, köyhälistöksi.

Se on suurin kaikista luokista. Ja monet näistä köyhistä ihmisistä uskovat, että koska heidän isänsä ovat olleet köyhiä, on heidänkin sellaisia oltava. Ja usein ovat he sitä mieltä, että on hyvä asia, että on olemassa toimettomia rikkaita, raharuhtinaita ja keskiluokka, eivätkä senvuoksi ensinkään yritä muuttaa maailmaa. He eivät ole täysin tietoisia siitä tosiasiasta, että he saavat huonoa ruokaa ja näkevät nälkää, samalla aikaa kun toiset ovat kasanneet itselleen suuria rikkauksia. He eivät käsitä luokkajakoa.

Mitä on meidän sanottava näistä luokista?

Mitä on meidän sanottava suurista ja pienistä lyhdyistä?

Mitä on meidän sanottava rikkaiden rikkaimmista ja köyhäin köyhimmistä?

Me vastaamme kommunistien tavoin:

Tällainen maailmanjärjestys ei ole oikea. Se on verisintä vääryyttä työtätekeviä kohtaan, koska se sallii muutamain harvalukuisten yläluokkien kasata kaiken maailman hyvyyden ja rikkauden käsiinsä ja viettää laiskottelevaa ja ylellistä elämää, samalla kun suurimman osan ihmiskuntaa, köyhälistön, on työllänsä, hiellänsä ja verellänsä

tämä ylellisyys kustannettava ja ylläpidettävä, mutta itse näännyttävä kurjuuteen ja nälkään.

Ja lisäämme:

Tällainen raaka ja läpeensä väärä maailmanjärjestys on kumottava. Se on lyötävä pirstaleiksi! Sijalle on rakennettava uusi kommunistinen yhteiskunta, jossa maa ja muu tuloatuottava omaisuus kuuluu kaikille ja jossa kaikkien on tehtävä työtä, mutta jossa myöskin jokainen työtätekevä saa nauttia kaikesta, mitä luonto ja ihmiskunnan yhteistyö tuottavat.

Vuorella.

Orava syöksyy ruohokentän yli, pysähtyy sivupolulle, koukistaa häntäänsä auringonvalotäplässä, joka pilkottaa puiden varjojen välitse ja kaapaisee lopulta ylös lehmuksen runkoa pitkin.

Tämä tapahtui kaupungissa, jossa oli 30,000 asukasta, ja se todistaa siitä rauhan ja tyyneyden hengestä, joka vallitsee opin keskuksessa. Kysymys on Madison'in kaupungista Visconsin'in valtiossa, jonka itäistä kärkeä huuhtelevat Michiganjärven ja läntistä Missisippi-joen aallot.

Vuorella kohoaa hietakivestä rakennettu talo, jota koristaa kupooli, jossa tähtilippu liehuu. Se on Visconsin'in yliopisto, ja tänne voi tulla opiskelemaan jokainen Visconsin'in poika tai tytär, joka on valmistavat opinnot suorittanut. Tätä tieteen temppeliä ympäröitsee vihreä puisto, ja siellä täällä puiden välistä näkyy muita valtion rakennuksia — tiedeseura, historiallinen kirjasto ja museo, fyysillinen laitos, kemiallinen laboratoorio, puutarhanhoito- ja maanviljelyslaitos, lainopillinen tiedekunta j. n. e. Yliopistokummun toisella puolella välkkyy Mendotaan kevyesti yäreilevä pinta, joka on puolen kilometrin pituinen,

kauneiden metsäin ja niittyjen reunustama järvi ja kun aurinko punaisena ja oranssinvärisenä vaipuu ilta-taivaalle, näkyy Mendotaan vedestä heijastuva sädekirjo, joka loistaa monivivahteisena. Yliopiston otsikossa on kuva, mikä esittää Abraham Lincolnia, joka istuu ja silmäilee State street'ille Kapitoliumiin ja valtiopäivätaloon päin, jotka ovat parin kilometrin päässä. Täällä — kuten muuallakin kaduilla — on kaksi puuriviä, jotka luovat vilpoisaa varjoansa käytäville ja katuja reunustavat puutalot, jotka ovat niin tavallisia ja tekevät niin viihdyttävän vaikutuksen ameriikkalaisissa maisemissa. Perustus on tehty useimmiten kivestä tai tiilistä, mutta seinät ovat hirsistä ja katto tiileistä, ja puupylväiden tukemat parvekkeet ovat mukavia lepopaikkoja kuumana päivänä tai hämärän hetkenä.

Kesällä 1911 sain oleskella pari viikkoa Madison'issa ja tyydytystä tuntien katselin nuoria miehiä ja naisia, jotka käyskentelivät puoleen ja toiseen lehtikujia pitkin kirjoja ja paperia kainalossaan ja puhellen työstänsä — insinööritaidosta, kemiasta tai meijerityöstä tai kasvatuksesta, mistä milloinkin. Klo 8:lta amulla menimme luokalle ja kuuntelimme professorin esitystä ihmisyyden edistymisestä, kansan oikeudesta ja viisaiden miesten ajatuksia inhimillisestä vapaudesta ja hallinnosta. Ja niin jatkettiin edelleen koko päivän. Aina oli kieli puhumassa opin sanoja ja korvia kuuntelemassa ja uutteria käsiä, jotka tekivät muistiin-

panoja. Välillä oli ruokailulevähdyksiä, ja taas opintokokouksia. Ja Mendotaan vesi kimmelsi päivänpaisteessa tai himmeni, kun taivas meni pilveen.

Eräänä yönä katosin tiedeseuran kellariin. Siellä oli eräässä huoneessa magneettikone ja muuan fysiikan opettaja näytti minulle putkea, jossa sinipunaisia ja keltaisia säteitä liikkui kumman ilmiön ympärillä. Hänen kasvonsa olivat kiihkein ilmein kumartuneet putken ja säteiden lähelle, ikäänkuin hän olisi rukoillut luontoa kertomaan itselleen maan kokoomuksen salaisuuksia ja miten tuo suuri pallo ja itse avaruus oli syntynyt. Ja minä ajattelin ylimielisen Faustin tai nerokkaan Paracelsuksen töitä, joista legendat ja runoilijat kertovat. Hänen sisarensa oli tullut meidän mukaamme. Mutta hän ei tutkinut fysiikkaa tai kemiaa. Hän opetti lastentarhassa, toisin sanoen: hän oli taiteilija, joka koetti muovailla pieniä lastensieluja jaloiksi miehiksi ja naisiksi, niin että perhe tulisi puhtaaksi ja kansa vahvaksi ja ihmiskunta hyväksi ja miehuulliseksi koko maailmassa. Vuorella oleva yliopisto oli myöskin häntä varten, sillä se opetti häntä paremmin ja viisaammin opettamaan.

Muuan äiti sanoi eräänä päivänä minulle Mendotaan veden äärellä: „Minun poikani ovat notkeita kun punanahat, ja ilma ja aurinko ja vesi ja metsästys ja ulkoilmaleikit tekevät heidän ihonsa ruskeaksi ja antavat heille metsäläisen tervettä voimaa.

Mutta hänen puhuessaan juolahtivat mieleeni Chicagon meluisat kadut, New-Yorkin likaiset seudut ja Lontoon syrjäkaupunkikorttelit, joissa olin nähnyt lasten elävän ryysyissä ja oppivan katuojan ja lian ja ruman puheen oppeja. Silloin sanoin itsekseni:

Mendotaan rannalla ja maalla, missä lehmukset levittävät varjoansa, siellä henkii elämä. Ja tämän elämän hengittäminen on kaikkien ihmiskunnan tytärten ja poikain syntymälahja. Kaikkien lasten pitäisi saada juosta iloisesti heinäkentillä, kaikkien lasten pitäisi saada iloisin mielin kohottaa silmänsä puiden yläpuolella kaareutuvalle kirkaalle taivaalle ja kaikkien lastensielujen pitäisi saada oleskella siellä, missä orava rauhassa hyppelee ja taiteen ja tieteen opettajat iloisina ohjaavat sille tielle, joka vie hyödyttämään ihmiskuntaa.

Kaikki lapset — sillä vuorella oleva temppeli kuuluu kaikille. Ei vain harvoille rikkaille, ei sille luokalle, joka ottaa voiton maasta, tehtaista, myllyistä, rautateistä ja työpajoista. Kuulkaa lapset — v a l l a n k u m o u s kuuluu kaikille. Sillä silloin on vallankumous, kun eivät ahtaat rajat enään ehkäise ihmiskunnan elämää eivätkä sulje sitä tukahuttaviin luoliin yksityiskapitalistien ja riistäjäin saaliiksi. Silloin riemuitsee inhimillinen elämä vapauden tuulenhenkäyksistä ja mittaa vapauttaan tuhanten rantain aaltojen laululla ja kiitää eteenpäin rakkauden, järjestyksen ja edis-

tyksen ikuisen hymnin soidessa. Jokaisen, josta tämä on kaunis aate, täytyy liittyä mukaan ja tehdä kaikkensa muuttaakseen aatteen todellisuudeksi, jonka vaatimus on:

„Jokaiselle lapselle on saatava lastentarhansa, jossa saa harjoittaa kättä, silmää ja ajatusta ja jossa on tilavia, aurinkoisia, ilmavia ja vihertäviä leikkipaikkoja. Kaikkien nuorukaisten ja neitosten on saatava vapaasti opiskella työkoulussa, yliopistossa ja ammattikouluissa. Näissä he saavat oppia hoitamaan taloutta, rakentamaan kyliä ja kaupunkeja, perkaamaan suomaita, hoitamaan metsiä, viljelemään peltoja ja huolehtimaan maailman tasavaltain politiikasta. Näiden kansan koulujen on annettava täydellistä ravintoa aivoille ja ruumiille, ja nuorteat joukot tulvailevat sisään vuoren temppelin portaita ja luovat uuden maailman, jossa oikeus vallitsee."

Pidä tätä aatetta selvänä ja puhtaana itsellesi! Lapsia ei ole opetettava vain muutamina harvoina vuosina ja 14 vuoden ikäisinä ajettava ulos maailmaan ansaitsemaan elantoansa niinkuin orjat. Ei saa tyytyä yhteiskunnalliseen hätäapuun, joka antaa heidän iltakursseilla nähdä pieniä pilkahduksia kirjojen, taiteen ja musiikin maailmoista. Heidän ei pidä pysähtyä vain muutamaksi päiväksi virkistyspaikoille, missä puut ovat typistettyjä ja ruoho ohutta, tai kylpylaitoksiin, missä kylvetään laumoissa, sensijaan että saataisiin vapaina uida väljillä vesillä. Vapaa ja ilmainen

opetus kaikille, mutta ei vain pienen minän itserakkauden tyydyttämiseksi, vaan sen vuoksi, että jokainen voisi palvella ja hyödyttää toistaan perheen, kansan ja ihmiskunnan suuressa veljeysliitossa.

Otan haltuuni.

Ryhmä punaisiin pukuihin ja teräkseen puettuja espanialaisia sotilaita kiipesi vuoren rinnettä ylös liehuvat töyhdöt kypäreissään. Tummaihoisia intiaaneja seurasi perässä. Kun joukko saapui huipulle, tapasi se tasaisen pinnan, joka oli 2,500 metriä merenpinnan yläpuolella. Tältä korokkeelta he voivat nähdä alhaalla levenevät valtavat tasangot ja Andien lumipeitteiset huiput. Tämä tapahtui v. 1538.

Joukon johtaja, Jiminez de Querada, valitsi sopivan paikan ylätasangolla. Täysissä varustuksissa, espanialaisten ja suuren intiaanijoukon ympäröimänä hän ensin nykäsi irti muutamia ruohoja. Sitten hän veti miekkansa ja huusi:

„Täten otan tämän maan haltuuni jumalan katoamattomaksi kunniaksi ja herrani, keisari Kaarle V:n nimessä!“

Hän piti hiukan väliä ja silmäili joukkoansa, ja villisti loistivat sotilaitten silmät.

„Minä vaadin jokaisen teistä“, huudahti Jiminez de Quereda, „taistelemaan kanssani, jos hän kieltää Espanian kruunun oikeuden tähän maahan.“

Ei kukaan uskaltanut vastata. Ja sille paikalle rakennettiin kaupunki, jonka nimeksi pantiin Bogota ja joka on samalla paikalla tänäkin päivänä.

Toinen espanialainen valloittaja nimeltä Balboa, valtasi sen maakaistaleen, joka yhdistää Pohjois- ja Etelä-Ameriikan toisiinsa. Hän ja hänen seurueensa olivat ensimäiset valkoihoiset, jotka näkivät suurimman valtameren — Tyynenmeren. Tämän piti myöskin kuulua Espanialle. Balboa astui jonkun askeleen veteen Espanian lippu vasemmassa ja miekka oikeassa kädessään ja julisti: „Kuninkaan nimessä otan tämän valtameren ynnä kaikki sen rannikot ja saaret haltuuni!“

Näin ovat voimakkaat miehet anastaneet vesiä ja maita haltuunsa ja sanoneet niitä itselleen kuuluviksi ja omaisuudekseen, joka menee perintönä heidän jälkeläisilleen. Bogota oli kylläkin jo ennestään maassa asuvain intiaanien omaisuutta, mutta se ei merkinnyt mitään espanialaisille. He anastivat alueita ja pitivät niitä hallussaan niin paljon kuin vain voivat. He ilmoittivat omistavansa maan miekan oikeudella. Ja niin on valtavia maa-alueita joutunut harvain omaisuudeksi, samalla aikaa kuin suurilla ihmisjoukoilla ei ole yhtään maata.

Alun pitäen ei ole niin ollut. Menneiden aikakausien ihmiset eivät tietäneet mitään minkäänlaisista maanomistajista tai omaisuudesta, jota olisi mainittu „yksityiseksi“.

Ensin ihmiset metsästivät villejä eläimiä, saadakseen ravintoa. He ajoivat laumoja yli tasankojen, karhuja metsissä, ilman lintuja, kaloja joissa, järvissä ja merissä. Maa oli silloin jokseenkin yhtä suuri kuin nytkin, mutta siinä asui hyvin vähän väkeä. Villit metsästäjät, sudennahkoihin, hirvenvuotiin tai lampaannahkoihin puettuina, vaeltelivat ympäri, missä tahtoivat, eikä kukaan tehnyt mitään rajoituksia. Joku joukko tai heimo kävi sotaa toisen kanssa metsästysmaista tai jostain alueesta, mutta itse maasta ei tapeltu.

Sitten kansat alkoivat asettua kiinteästi asumaan, sillä ne olivat keksineet kaksi ihmeellistä salaisuutta, jotka olivat ihmeellisempiä kuin hedelmät Aladinin sadun lumotun puutarhan puissa. Ensimäinen salaisuus oli tieto, miten voitiin kylvää siemen maahan ja saada se kasvamaan. Toinen salaisuus oli taito kesyttää villejä eläimiä, — lammas, lehmä, härkä, hevonen, elefantti, koira j.n.e. — ja opettaa koiraa vartioimaan ja puolustamaan veljeänsä sutta vastaan. Ihminen ei pitänyt eläimiä apuna työssään, elävinä koneina, vaan hän myös tappoi niitä ja söi niiden lihaa ja ylläpiti siten omaa elämäänsä niiden elämällä. Nyt rakensivat ihmiset talonsa ja majansa lähemmäksi toisiaan — kyliksi. Silloin ei vielä ollut olemassa kaupunkeja. Heimon miehet viljelivät maata *yhteisomaisuutena*, s.o. kaikki kylän asukkaat käyttivät sitä karjalaitumena, viljan

viljelykseen, ottivat siitä tarvitessaan rakennustarpeita ja kiviä j.n.e. Joskus sattui, että rakennettiin suuria taloja, joihin sopi useampia perheitä, perheryhmiä. Ja kun maa, karja ja kalansaalis oli kansan yhteistä, josta kukin otti osansa eikä kukaan jäänyt osattomaksi, „köyhäksi", sanottiin kyliä kommuuneiksi.

Sitten tulee ryöväri, miekoin, keihäin, jousin ja nuolin sekä myöhemmin kivääri kädessä, niinkuin espanialaiset, jotka kukistivat Ameriikan intiaanit. Sellainen mies oli Vilhelm Valloittaja, joka tuli Englantiin v. 1066 mukanaan suuri laivasto, joka kuljetti hänen ratsu- ja jalkaväkeään. Hänen oman laivansa kokkaan oli kiinnitetty kullattu pojankuva, joka osoitti sormellaan Englantia kohti. Vilhelm lahjoitti suurimman osan maasta normannilaisille lordeilleen, mutta antoi englantilaisten muutamissa tapauksissa itse pitää omaisuutensa; mutta kaikkien — englantilaisten ja normannien — oli vannottava itsensä hänen miehikseen ja palvelijoikseen. He olivat hänen vasallejaan, saivat maan läänityksenä häneltä, joka oli koko kuningaskunnan suuromistaja. Joksikin ajaksi kylien kansa omaksui vanhat tapansa, piti yhteismaita, joille laski lampaansa, aasinsa, hanhensa, sikansa j.n.e. Voipa siellä täällä vielä nykyäänkin tavata viheriöitseviä, ruohoisia yhteismaita, jotka kertovat siitä ajasta, jolloin kylät olivat kommuuneja. Mutta yhteismaat ovat askel askeleelta pienentyneet. Rikkaat ovat anastaneet

kappale kappaleelta kaiken, ja nyt on suurin osa maasta joutunut yksityisomaisuudeksi, joka merkitsee, että se kuuluu yksityisille henkilöille eikä yhteiskunnalle. Pieni osa maasta on vielä porvarillisessakin yhteiskunnassa yhteisenä, kuten puistoina, toreina ja valtion maana.

Kommunistit sanovat, että maan on kuuluttava kansalle, kaikille. Sen pitää olla kansallisomaisuutta, jota valtio, kaupungit, kunnat ja kommuunit hoitavat. Se ei merkitse sitä, että joka miehellä pitäisi olla kappale maata, jota hän viljelisi, sillä emmehän kaikki sovi maanviljelykseen yhtä vähän kuin kaikki kelpaavat opettajiksi, insinööreiksi tai merimiehiksi. Mutta maa on kansallistutettava tai paremminkin yhteiskunnallistutettava, siis käytettävä kaikkien hyväksi.

Sisällys:

Ihmeellinen pähkinäpuu . . . . . Sivu 3
Rautakala . . . . . „ 11
Hiililaiva . . . . . „ 18
Sykkivä sydän . . . . . „ 23
Luokkalyhdyt . . . . . „ 29
Vuorella . . . . . „ 36
Otan haltuuni . . . . . „ 42

Hinta 1 rpl. 50 kop.

Neuvosto-Karjala
Gould

HYK KANSALLISKIRJASTOKOKOELMA
110 000 0459